

graue Stoffe. Dem Vater gefällt ein brauner Stoff, der Sohn will aber einen grauen Anzug haben. Der Vater fragt, wieviel der Anzug und der Winterrock kosten werden. Der Schneider stellt ein Verzeichnis zusammen.

A tanulók otthon megírják a jelenetet és a jegyzéket, a következő órán pedig eljátsszák, a jegyzéket felírják a táblára. A VIII. osztályban ismét szerepeljen ilyenfajájú többféle fogalmazási téma.

4. A IV. osztályban a *sportra* vonatkozó általános jellegű szövegek fordul elő, az V. osztályban terjedelmesebb olvasmány foglalkozzék ezzel a témával magyar vonatkozásokban, a VII. osztályban német vonatkozású olvasmány lehetne; Die Berliner Olympiade 1936, amely a magyar nemzeti öntudat elmélyítése szempontjából is, az ismert eredmények miatt igen üdös olvasmány volna. A VIII. osztályban ez a téma fogalmazási téma egyéni élmények alapján.

Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy alkalmam volt mind a 4 témát ilyen módon végigvezetni. A tanulók nagy kedvvel és sikerrel oldották meg feladatukat. A munkának a fogalmazást illető része azonban gondos és nyelvtanilag, stílusbelileg pontosan felépített tervet kíván (így például fogas kérdés, hogy a gyakorlatban az irodalmi stílus mely formái fogamzanak meg legkönnyebben gyümölcsözően, vagyis mely formákra nem pazarlom hiába szűkre szabott időmet), ennek a kérdésnek megbeszélése azonban nem tartozik jelen cikk keretébe.

Lemle, Rezső.

I R O D A L O M.

Fehérvári iskolahét 1938. Szerkesztette: **Balassa Brunó** Csitáry G. Jenő-könyvnyomdája, Székesfehérvár, 1938. (N. 8-r. 144 l.).

Az évfordulók szerepe a történetben olyan, mint az ismétléseké a versben. Amint a vissza-visszatérő szavakban, sorokban, szakaszokban a költemény alapeszméje fejeződik ki újra meg újra, hogy hatása annál mélyebb legyen, úgy az elmúlt nagy események emlékének alkalomról-alkalomra bekövetkező fellángolásai a nemzeti öntudat tényének és erősödésének főemelő jelenségei.

A megemlékezések ünnepi fényében lelkileg végigzarándokolunk elődeink életén, hogy — e szükségképeni előzményekből a magunk korának vonalához visszatérve — világosabb nemzeti hivatástudattal és nagyobb lendülettel folytathassuk az életet. Ebből nyilvánvaló, hogy a történelmi évfordulók a múltban való elmélyedés, a nemzeti mivoltunkra eszmélés, a független és önálló nemzeti élet folytatásához szükséges erők gyűjtésének nagy alkalmai.

A ritka és nagy alkalmak között is kiemelkedett első és szent királyunk halálának 900. évfordulója. Világgraszoló és mind az öt világrész bevonásá-

val történt káprázatos megünneplésének egyik legtöbb jóval biztató változata a fehérvári iskolahét volt. Ha a budapesti ünnepeken a magyar papság fölemelő világvizsgát tett hivatástudatáról, a magyar nép pedig mélységesen keresztény érzületéről, akkor minden elfogulatlan megfigyelőnek nem csekélyebb gyönyörűsége telhetett a magyar nevelés intézőinek és végzőinek nemzetnevelői buzgalmában, valamint ifjúságunk életképességet sugárzó szellemi és testi teljesítményeiben.

Mind a közvetlen hatás szétsugárzása szempontjából, mind művelődéstörténeti vonatkozásban örvendetes az a tény, hogy ennek a díszértésítőnek szerkesztője a tettek és tollak egyaránt mestere. Nemcsak egyesítette a pedagógusok százait a történelmi alkalomnak megfelelő nagyszabású munkára, hanem gondoskodott ennek méltó, a magyar művelődéstörténet lapjaira kívánkozó megörökítéséről is.

Szerzőnket az iskolahét nagyvonalú rendezésében az a meggyőződése irányította, hogy a nemzetnevelés szerves egysége csakis a nevelők felfogásának és munkájának egységéből születhetik meg.

Mindenkiben meggyőződéssé kívánja szilárdítani azt a felfogást, hogy megnyugtató nemzetnevelési eredményeket igazán csakis a rendszeressé tett tanári és tanítói továbbképzéstől és az iskolai munka tapasztalatait felhasználó művelődési politikától várhatunk. Ezért törekedett az ottani állami népiskola nagyszerű új épületében példaadó módon rendezett tanügyi kiállítással, a szakértevezetek egész sorával megmutatni, hogyan szerezhetnek pedagógusaink nevelői tapasztalataiknak, tanulságaiknak és gondolataiknak érvényt a nemzetnevelési munkálatok kijelölésekor és ezek irányításában.

Ennek a könyvnek a lapjain száz meg száz tanító és tanár jut szóhoz. Ezek mellett, az egyes előadásokhoz fűzve, megismerjük a tantestületi gyűlések, a tanulmányi és körzeti iskolafelügyelői jelentések, bírálatok és javaslatok, a kir. tanfelügyelői és a főigazgatói hivatal minden idevágó gondolatát.

Ez a könyv göröngyös úton, verejtékesen nehéz munka eredményeképpen a közvetlen és a csendes, sok esetben távoli munkatársak buzgalmából született. Ebben a küzdelmes törekvésben mindannyiukat az a szent meggyőződés sarkalta, hogy »minden küzdelmet és fáradságot megér a magyar pedagógusok gondolatainak közös kinccsé tétele«.

Közös kinccsé akkor válnak majd, ha minden tanári és tanítói könyvtárban kéznél lesz ez a könyv.

Váradi József.

Hets Aurelión O. S. B. : A jezsuiták iskolái Magyarországon a 18. század közepén.
Pannonhalma, 1938.

Ez a 90 lapny terjedelméhez képest gazdag, jórészen új forrásanyagot nyújtó dolgozat a Gyenes András S. J. szerkesztésében és a Pray Rendtörténetíró Munkaközösség kiadásában Kiadványok Jézus Társasága Magyarországi történetéhez címen megjelenő sorozat ötödik füzeté. Célja keresztmetszetet nyújtani a jezsuita rend magyarországi iskoláiról az 1750 körüli időben. Vezérforrásául a pannonhalmi főapátság könyvtárában őrzött s a jezsuiták történetéről és működéséről számos, eddig fel nem használt értékes

Magyar Paedagogia XLVIII. 5.

